

ЗИМОВІ

пригоди без шкоди

ДЛЯ 5-9 КЛАСІВ

**МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ
ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ БЕЗПЕКИ
ПІД ЧАС ЗИМОВИХ КАНІКУЛ**

Міністерство
внутрішніх справ
України

ДСНС
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА
ПОЛІЦІЯ

unicef

для кожної дитини

edera

У сучасному світі, де небезпека може чатувати на кожному кроці, **правила безпеки стають невіддільною частиною освіти кожної дитини.**

Семестр завершується. І вчителі, і учні мають багато справ і обмаль часу. Тому безпекові уроки часто залишаються поза розкладом. Ми рідко акцентуємось на них, швидко обговорюємо основні моменти та повертаємось до інших справ.

Щоб зробити безпекові уроки цікавими для учнів та учениць і максимально спростити підготовку для вчителів і вчительок, ми розробили ці матеріали.

**Все готово до
використання на уроках**

Беріть і навчайте

**Методичні поради, що пояснюють,
як працювати з матеріалами**

Читайте про це нижче

**Різноманітні підходи: рольова гра,
презентація, інтерактивна вправа тощо**

Поєднуйте, щоб зацікавити учнів

**Матеріали адаптовано під дві
вікові групи учнів: 5-7, 8-9 класи**

Оберіть потрібну вам

Отже, перед вами навчальні матеріали, спеціально розроблені для середньої школи, щоб ваші учні та учениці швидко й ефективно здобули життєво важливі навички безпеки. **Розгляньмо все детальніше.**

ПИТАННЯ

ЯКІ НАВИЧКИ БЕЗПЕКИ

ОХОПЛЮЮТЬ МАТЕРІАЛИ?

Ми поєднали **три основні теми**, найбільш актуальні перед зимовими канікулами що підготують учнів і учениць до безпечних пригод. Також у нашому уроці [«Літні пригоди без шкоди»](#) є правила безпеки в інтернеті та протидії кібербулінгу, що є корисними та важливими завжди, попри будь-яку пору року.

Безпека в темну пору доби

Як діяти та на що звертати увагу, щоб бути помітними і захищеними в темряві? Правила безпеки на дорогах, використання світловідбивальних елементів і поведінка пішоходів в темну пору доби.

Безпека на кризі та з бурульками

Як уникати небезпеки на льоду та бути обережними з бурульками? Правила поведінки на кризі, а також як убезпечити себе від травм.

Безпека вдома

Як запобігти нещасним випадкам вдома, особливо в зимовий період? Правила безпеки з електроприладами, обігрівачами, пічками, а також як діяти при пожежі чи в інших небезпечних ситуаціях, що можуть статися в оселі.

Залежно від навчального плану та педагогічного підходу, **ви можете як поєднувати всі теми на одному уроці, так і розділяти їх на різні.**

Ба більше, кожен із компонентів можна інтегрувати у різні шкільні предмети. Якщо ваш план дозволяє детальніше розглянути безпекову тему в контексті певного предмета, закликаємо так і робити. Це допоможе учням та ученицям краще зрозуміти матеріал та продемонструє міжпредметний підхід до теми безпеки.

ПРИКЛАД

На уроках фізики, хімії чи біології учні та учениці можуть розглянути фізичні властивості льоду (температура замерзання, теплопровідність) і поєднати це з темою безпеки на кризі. Зокрема, чому лід може бути небезпечним за певних умов та як зміна температури впливає на його міцність.

На уроці української літератури учні та учениці можуть обговорити твір «Федько-халамидник» Володимира Винниченка, де герої грали в небезпечну гру на кризі й все закінчилося трагічно.

На уроці української чи інших мов учні та учениці можуть навчитися писати інструкції до правил безпечної поведінки під час зимових канікул, вивчаючи односкладові речення чи наказовий спосіб дієслова.

На уроці **мистецтва** учні та учениці можуть намалювати зимові пейзажі, де зобразити лід, сніг, бурульки. Важливо, щоб діти звернули увагу на безпечні та небезпечні елементи зображення — наприклад, малюючи лід, вони можуть символічно передати небезпеку за допомогою контрастів кольорів або акцентів (небезпечно виходити на білий лід, а також лід із вмерзлою травою, гіллям тощо, в місцях, де швидка течія, є джерела та теплі стічні води).

На уроці **трудового навчання** діти можуть зробити різноманітні флікери чи додати клейку LED-стрічку до повідця домашнього улюбленця.

Те саме стосується і різних форматів. Ми використали різні навчальні підходи, щоб бути певними, що ви підберете найзручніший і найкращий для ваших учнів та учениць формат.

Презентації
для уроків

Комунікативна вправа
«Правда / Брехня»

Рольова гра для
практичного навчання

Інтерактивна
вправа (квіз)

Додаткові
матеріали (чекліст)

Як і з темами, ви можете **використовувати всі формати в межах одного уроку або сфокусуватись лише на окремих.**

Комунікативну та інтерактивну вправу учні можуть пройти вдома, без синхронної участі вчителя чи вчительки. Врахуйте це, коли плануватимете навчальний час.

ПРИКЛАД

Уявімо, що ви обрали пройти всі три безпекові теми одразу в межах одного уроку. Тоді сфокусуйтеся на презентації та її детальному обговоренні. Поясніть дітям зміст додаткових матеріалів та як вони можуть їх використати.

Винесіть рольову гру на окремий урок, коли учні та учениці вже розумітимуть тему. А вправи залиште на домашнє опрацювання (потім обговоріть їх у класі, якщо виникне така потреба).

ПИТАННЯ

ДО РЕЧІ, СКІЛЬКИ ТА ЯКИХ УРОКІВ КРАЩЕ ПРОВОДИТИ?

Це залежить від ваших можливостей і навчального плану. Ми ж пропонуємо декілька стандартних конфігурацій, які ви можете змінити під себе.

Конфігурація №1: Два уроки та домашнє завдання

Урок №1

- Проведіть його на основі єдиної презентації на всі три безпекові теми.
- Використайте комунікативну вправу «Правда / Брехня» та закріпіть обговорене.
- Домовтесь провести рольові ігри на наступному уроці. Поясніть, як дітям краще підготуватись.
- Поясніть учням та ученицям, як працювати з додатковими матеріалами та що цікавого вони зможуть там знайти.
- Надішліть інтерактивні вправи для самостійного опрацювання. Зауважте, що діти можуть обговорити з вами результати на наступному уроці.

Вдома учні та учениці

- Ознайомляться з додатковими матеріалами та опрацюють їхній зміст.
- Прокомунікують одне з одним і спланують рольові ігри для наступного уроку.
- Виконають інтерактивні вправи та підготують запитання вчителю чи вчительці для обговорення на уроці, якщо такі виникнуть.

Урок №2

- Обговоріть додаткові матеріали та інтерактивні вправи. Дайте відповіді на питання, які могли виникнути в учнів та учениць.
- Проведіть рольові ігри. Обговоріть кожну сцену та помилки, яких припустилися учні та учениці.
- Фіналізуйте пройдене навчання, нагадайте правила з кожної теми.

Конфігурація №2: Два уроки

Урок №1

- Проведіть його на основі єдиної презентації на всі три безпекові теми.
- Використайте комунікативну вправу «Правда / Брехня» та закріпіть обговорене.
- Домовтесь провести рольові ігри на наступному уроці. Поясніть, як дітям краще підготуватись.
- Обговоріть з учнями та ученицями додаткові матеріали. Запропонуйте зберегти їх, щоб діти мали можливість використати ці матеріали потім (перейти за покликаннями, опрацювати чекліст у себе вдома).

Урок №2

- Проведіть рольові ігри. Обговоріть кожну сцену та допущені у ній помилки.
- Проведіть інтерактивну вправу (квіз). Обговоріть і поясніть кожну відповідь.
- Фіналізуйте пройдене навчання, нагадайте правила безпеки з кожної теми.

Конфігурація №3: Один урок та домашнє завдання

Урок

- Проведіть його на основі єдиної презентації на всі три безпекові теми.
- Запропонуйте учням та ученицям два варіанти активностей на вибір: комунікативна вправа «Правда / Брехня» або інтерактивний квіз.
- Проведіть обрану активність та обговоріть її результати. Поясніть кожну відповідь.
- Поясніть учням та ученицям, як працювати з додатковими матеріалами та що вони зможуть там знайти.
- Надішліть другий вид активностей для опрацювання вдома. Зауважте, що учні та учениці можуть обговорити з вами результати, поставивши питання дистанційно.

Вдома учні та учениці

- Ознайомляться з додатковими матеріалами та опрацюють їхній зміст.
- Пройдуть одну з активностей (комунікативна вправа «Правда чи брехня» або інтерактивний квіз).
- Поставлять питання вчителю чи вчительці дистанційно.

Конфігурація №4: Один урок з рольовою грою та домашнє завдання

Урок

- Проведіть його на основі єдиної презентації на всі три безпекові теми.
- Зіграйте в рольові ігри. Врахуйте, що діти можуть імпровізувати та додатково підтримуйте їх. Обговоріть кожну сцену та помилки, яких припустилися учні та учениці.
- Поясніть дітям, як працювати з додатковими матеріалами та що вони зможуть там знайти.
- Надішліть обидві активності (комунікативна вправа «Правда / Брехня» та інтерактивний квіз) для опрацювання вдома. Зауважте, що учні та учениці можуть обговорити з вами результати, поставивши питання дистанційно.

Вдома учні та учениці

- Ознайомляться з додатковими матеріалами та опрацюють їхній зміст.
- Пройдуть обидві активності (комунікативна вправа «Правда / Брехня» та інтерактивний квіз).
- Поставлять питання вчителю чи вчительці дистанційно.

Конфігурація №5: Три уроки на три теми

- Розподіліть презентації за темами. Проведіть кожен урок, використовуючи необхідну частину презентації.
- Зіграйте в рольові ігри. Врахуйте, що діти можуть імпровізувати та додатково підтримуйте їх. Обговоріть кожну сцену та помилки, яких припустилися учні та учениці.
- Розгляньте додаткові матеріали на пов'язаних за темою уроках.
- Надішліть обидві активності (комунікативна вправа «Правда / Брехня» та інтерактивний квіз) для опрацювання вдома. Зауважте, що учні та учениці можуть обговорити з вами результати, поставивши питання дистанційно.

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ

ЯКУ КОНФІГУРАЦІЮ КРАЩЕ

ОБРАТИ ДЛЯ 5-7 КЛАСІВ?

Визначимо ключові принципи

- Варто уникати самостійного опрацювання. Максимально змістити всі види робіт на уроки.
- Найкраще дати можливість підготуватись до рольової гри. Попередити про неї заздалегідь. Навіть, якщо ви обрали проводити один урок, анонуйте рольову гру заздалегідь.
- Учні та учениці цієї вікової групи гірше сприйматимуть варіант проведення чотирьох окремих уроків. За можливості оберіть об'єднаний за темами підхід.
- Дайте дітям можливість поставити питання під час уроків. Використовуйте активності на самих уроках чи обговоріть їх на другому уроці (або на влаштованій для цього позаурочній зустрічі).

Отже, для 5-7 класів найкраще використати **конфігурацію №1 чи №2.**

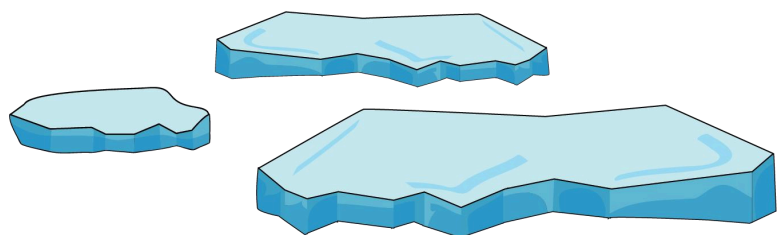
Для 8-9 класів можна використати **будь-яку конфігурацію.** Діти цього віку краще адаптуються до самостійної роботи, імпровізації у рольовій грі та різноманітного навантаження.

Ми впевнені, що ви зможете скористатися цими навчальними матеріалами, щоб заощадити свій час і швидко підібрати найкращий варіант безпекових уроків для учнів та учениць середньої школи.

ТОЖ, ДО СПРАВИ!

- 1** Випишіть найголовніше з цього документа.
(наприклад, у полі на наступній сторінці).
- 2** Ознайомтесь з усіма матеріалами.
(щоб нічого не загубити, дивіться повний перелік на останній сторінці).
- 3** Оберіть, як ви будете їх використовувати.
(разом чи окремо, на одному уроці чи на декількох тощо).
- 4** Сплануйте урок/-и та анонуйте їх учням.
Якщо ви будете використовувати рольові ігри, то закладіть час на підготовку та заздалегідь дайте завдання учням.
- 5** Проведіть урок/-и.
Активно спілкуйтесь з учнями, спонукайте їх до дискусій та питань.
- 6** Якщо інтерактивний квіз не використали під час уроку/-ів, дайте його учням, як домашнє завдання. Це цікавий та легкий спосіб закріпити інформацію, який можна використати вдома без синхронної участі вчителя.
- 7** Візьміть паузу на декілька днів.
І знов обговоріть безпекові правила з учнями. Проаналізуйте навчальні результати та нагадайте основні моменти.
- 8** Поверніться до цих матеріалів, коли плануватимете наступний рік.
Інтегруйте безпекові теми у ваші уроки впродовж року.

ВСІ МАТЕРІАЛИ БЕЗПЕКОВИХ УРОКІВ

«ЗИМОВІ ПРИГОДИ БЕЗ ШКОДИ»

ЯК ПРОВЕСТИ БЕЗПЕКОВИЙ УРОК

ДЛЯ ПІДЛІТКІВ

Презентація з 3-х безпекових тем для 5–7 класів	Презентація з 3-х безпекових тем для 8–9 класів
Комунікативна вправа «Правда / Брехня» для 5–7 класів	Комунікативна вправа «Правда / Брехня» для 8–9 класів
Методичні матеріали для рольової гри для 5–7 класів	Методичні матеріали для рольової гри для 8–9 класів
Інтерактивний квіз (вправа) для 5–7 класів	Інтерактивний квіз (вправа) для 8–9 класів
Чекліст з безпеки взимку	
Брошура «Ігри вдома під час зимових свят» для 5–7 класів	Брошура «Ігри вдома під час зимових свят» для 8–9 класів
Методичні поради з використання навчальних матеріалів <i>Документ, який ви зараз читаете</i>	

Більше інформації та методичних матеріалів на безпекові теми ви можете знайти на сайті [«Безпека.інфо»](#) та в [Спільнотечі ЮНІСЕФ](#).

Методичні матеріали «Зимові пригоди без шкоди: як провести безпековий урок для підлітків» підготовлені спеціалістами Міністерства внутрішніх справ України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Національної поліції України, спільно з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та студією онлайн-освіти EdEra за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).